

К О Н С П Е К Т
ПО СОЦИАЛНА МЕДИЦИНА И МЕДИЦИНСКА ЕТИКА
ЗА СТУДЕНТИ ПО ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА II КУРС

Социална медицина

1. Социалната медицина като наука: зараждане, развитие, предмет, задачи, социални функции и методи.
2. Здраве и болест. Развитие на концепцията за здраве. Модели, измерения и определения.
3. Детерминанти на здравето – класификация, механизми на въздействие. Неравенства в здравето.
4. Обществено здраве – основни показатели, фактори, и тенденции, методи на изследване и оценка.
5. Демографски показатели за оценка на общественото здраве. Брой и структура на населението. Типове възрастова структура. Тенденции и международни сравнения.
6. Старееене на населението. Показатели за оценка. Социално-медицински аспекти. Тенденции и международни сравнения.
7. Механично движение на населението - видове, социално-медицински аспекти. Характеристика и тенденции на миграционните процеси. Глобални тенденции и прогнози.
8. Раждаемост, плодовитост, възпроизводство - фактори и показатели за оценка. Характеристика и тенденции в България. Международни сравнения.
9. Смъртност – фактори и показатели за оценка. Характеристика и тенденции на общата смъртност в България. Международни сравнения.
10. Детска смъртност – фактори и показатели за оценка. Характеристика и тенденции на детската смъртност в България. Международни сравнения. Майчина смъртност.

11. Средна продължителност на предстоящия живот. Показатели за измерване качеството на живот. Тенденции и международни сравнения.

Медицинска етика

12. Медицинската етика като вид приложна етика. Морални дилеми и морална аргументация. Съвременното научно и технологическо развитие в медицината като източник на морални дебати.
13. Телеологически етически теории. Утилитаризъм – същност и основни разновидности. Ситуационна етика. Деонтологически етически теории. Силни и слаби страни на деонтологическите етически теории.
14. Принцип на автономията. Понятие за автономия. Отказ от лечение. Самоубийството и автономията на личността. Медицинският модел, доминиран от принципа на автономията.
15. Информирано съгласие. Обосноваване и функции. Елементи на информираното съгласие: предоставяне на информация, разбиране на информацията, доброволност на съгласието, компетентност за съгласие.
16. Принцип на невредене. Разграничение между невредене и подпомагане. Невреденето в биомедицински контекст. Стандарт на дължимото внимание. Баланс на вреди и ползи. Принцип на двойния ефект.
17. Патернализъм. Патерналистичният медицински модел. Обосноваване на патернализма – аргументи за и против. Умерен и краен патернализъм. Класове упълномощени лица. Стандарти и процедури при вземане на решение от упълномощени лица.
18. Разпределение на ограничени ресурси на макроравнище и определяне на приоритетите в здравната политика. Връзка между икономическите и етически аспекти.

19. Разпределение на ограничени ресурси на микроравнище. Право на достъп до ограничени животоспасяващи средства. Критерии и стандарти. Връзка между проблемите на микро- и макро-равнище.
20. Отношение лекар - пациент. Правило за истинност. Лъжа, плацебо ефект, скриване на истината.
21. Отношение лекар - пациент. Правило за конфиденциалност. Право на интимен свят. Аргументи за и против конфиденциалността като абсолютно правило.
22. Отказ от лечение. Решение за смъртта. Евтаназия.
23. Етични проблеми на медицинската трансплантология.

